

Drewniany kościół w Bliznem

W 2003 roku na listę światowego dziedzictwa UNESCO wpisano aż sześć drewnianych kościołów historycznej Małopolski. W Bliznem znajduje się pierwszy z nich, który opisujemy, z unikatowymi malowidłami wewnątrz.

Widok na kościół z drogi do Sanoka

Będąc przy kościele w Bliznem – a dotrzeć tu można łatwo, gdyż miejscowość znajduje się na trasie Rzeszów–Sanok, czyli popularnej trasy w Bieszczady, uwagę zwracają tablice informujące o obronności świątyni i obwarowaniach (drewnianych!). Informacje te są często powielane w internecie i w niektórych przewodnikach. Ale spójrzmy na tę świątynię: czy w XVII wieku (a z tego czasu miały pochodzić umocnienia), w dobie armat, wojsk zwyciężnych, taki kościół mógł stanowić jakikolwiek punkt oporu?

Kościół Wszystkich Świętych w Bliznem zbudowano prawdopodobnie na przełomie XV i XVI wieku. Daje to mu miejsce wśród kilkudziesięciu najstarszych drewnianych świątyń w Polsce. Dokładna data budowy świątyni nie jest jednak znana, nie przeprowadzono bowiem szczegółowych badań dendrochronologicznych.

Jeden z najstarszych drewnianych kościołów w Polsce

Początkowo świątynia była bardzo skromna – nie miała wieży, którą dobudowano dopiero w XVII wieku. Kościół założono na planie prostokąta z wydzielonym prezbiterium. W bryle świątyni

wyróżniał się wysoki dach oraz soboty, usunięte podczas przebudowy kościoła w XIX wieku. Więźba dachowa posiada konstrukcję storczykową, a większość jej elementów została oznaczona średniowiecznymi znakami ciesielskimi.

Wieżę dobudowano dopiero w XVII wieku

To, co najbardziej zachwyca w świątyni w Bliznem, to bez wątpienia wnętrze. Panuje tu półmrok, z którego wydobywają się malowidła na ścianach i emporze organowej. Powstawały w kościele sukcesywnie od XVI do XVIII wieku. Największym z nich jest potężne przedstawienie Sądu Ostatecznego na północnej ścianie, z wyraźnie oddzieloną strefą zbawionych od potępionych w płomieniach. W prezbiterium zobrazowano

historię ukrzyżowania Chrystusa, a na emporze organowej znaleźć można manierystyczne wizerunki apostołów. Ciekawe są również niemal ludowe dekoracje roślinne i groteskowe, z których największe (ogromne wyobrażenia kwiatów) stanowią tło dla renesansowej ambony.

Malowidło przedstawiające Sąd Ostateczny

Warto również wspomnieć o średniowiecznych rzeźbach wewnątrz kościoła: cudownej figurze Matki Boskiej Łaski Pełnej z ok. 1500 roku, pochodzącej prawdopodobnie z dawnego ołtarza – tryptyku, a także grupie Ukrzyżowania z łuku tęczowego. Wreszcie – najmłodszym elementem wnętrza są późnobarokowe ołtarze z XVIII wieku.

Tekst i zdjęcia: Jakub Jagiełło

Informacje praktyczne:

Blizne leży w woj. podkarpackim, w pow. brzozowskim. Kościół stoi 100 m od drogi 886 Domaradz-Sanok. Świątynia jest zazwyczaj zamknięta i na zwiedzanie dobrze się umówić wcześniej (tel.: (013) 430-56-00).

Zobacz na mapie